

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Комітет з питань фінансів, податкової та митної політики

01008, м.Київ-8, вул. М. Грушевського, 5, тел.: 255-28-07, факс: 255-25-91

ВИСНОВОК

**до проектів законів України
про внесення змін до Закону України "Про запобігання та протидію
легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом,
фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового
знищення" щодо приведення термінології у відповідність із міжнародними
стандартами
реєстр. № 9269 від 03.05.2023,**

**про внесення змін до Закону України "Про запобігання та протидію
легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом,
фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового
знищення" щодо ризик орієнтовного підходу при здійсненні первинного
фінансового моніторингу
реєстр. № 9269-1 від 17.05.2023**

**про внесення змін до Закону України "Про запобігання та протидію
легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом,
фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового
знищення" щодо приведення термінології у відповідність із міжнародними
стандартами
реєстр. № 9269-д від 04.09.2023**

20 вересня 2023 року
протокол № 150

Комітет Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики на своєму засіданні 20 вересня 2023 року (протокол № 150) переглянув своє рішення, прийняте 4 вересня 2023 року (протокол № 149) – висновок Комітету до проектів законів України про внесення змін до Закону України "Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення" щодо приведення термінології у відповідність із міжнародними стандартами (реєстр. № 9269 від 03.05.2023), внесеного Кабінетом Міністрів України, та про внесення змін до Закону України "Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом,

фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення" щодо ризик орієнтовного підходу при здійсненні первинного фінансового моніторингу (**реєстр. № 9269-1 від 17.05.2023**), внесеного народним депутатом України Дубінським О.А.

Обидва законопроекти спрямовані на приведення у відповідність до міжнародних стандартів з питань боротьби з відмиванням коштів та фінансуванням тероризму термінології, що застосовується в Законі України від 06 грудня 2019 року № 361-ІХ "Про запобігання та протидію легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення" (далі – Закон).

Обома законопроектами запропоновано внести зміни до Закону, якими передбачено:

у термінах "діячі, які виконують публічні функції в міжнародних організаціях", "іноземні публічні діячі" та "національні публічні діячі", встановлених пунктами 20, 28 та 37 частини першої статті 1, виключити слова "протягом останніх трьох років";

розширити ознаки порогової фінансової операції фінансовими операціями клієнта, якщо кінцевий бенефіціарний власник учасника фінансової операції – клієнта є громадянином чи має постійне місце проживання (перебування, реєстрації) в державі, що здійснює збройну агресію проти України;

доповнити нормою згідно якої суб'єкт первинного фінансового моніторингу (далі – СПФМ) повинен забезпечити належне застосування ризик-орієнтованого підходу під час обслуговування клієнтів, які є політично значущими особами, членами їх сімей та особами, пов'язаними з політично значущими особами, з метою присвоєння обґрунтованого рівня ризику, унеможливлення безпідставної відмови від здійснення фінансових операцій та/або встановлення (продовження) ділових відносин;

конкретизувати, що у разі коли з часу припинення виконання політично значущою особою визначних публічних функцій пройшло більше дванадцяти місяців і СПФМ під час проведення належної перевірки переконається в тому, що така особа більше не несе ризику, притаманного політично значущим особам, СПФМ може не вживати щодо неї, членів її сім'ї та осіб, пов'язаних із нею, заходів, визначених пунктами 2 – 4 частини тринадцятої статті 11 Закону.

На відміну від законопроекту № 9269 в альтернативному проекті встановлена підстава, коли до політично значущої особи, яка не виконує визначних публічних функцій більше дванадцяти місяців, членів її сім'ї та осіб, пов'язаних із нею, СПФМ не вживає заходів, визначених пунктами 2 – 4 частини тринадцятої статті 11 Закону.

Законопроектом № 9269-1 пропонується встановити, що у разі коли з часу припинення виконання політично значущою особою визначних публічних функцій пройшло більше 12 місяців і обсяг фінансових операцій такої особи менше порогової суми, встановленої частиною першою статті 20 Закону (400 тисяч гривень), вважається, що така особа більше не несе ризику, притаманного політично значущим особам. А у разі, якщо обсяг фінансових операцій такої особи

більше порогової суми, вважається, що така особа несе ризик, і в таких випадках СПФМ вживає щодо такої політично значущої особи, членів її сім'ї та осіб, пов'язаних із нею, заходів, визначених законом.

Головне науково-експертне управління Апарату Верховної Ради України у своїх висновках №№ 16/03-2023/105258 від 17.05.2023 та 16/03-2023/108721 від 22.05.2023 висловлює зауваження до законопроектів.

Національний банк України у своєму листі № 18-0010/32358 від 09.05.2023 висловлює підтримку законопроекту № 9269.

Оскільки зазначені законопроекти, що розглядаються, за своєю суттю є альтернативними відповідно до частини першої статті 100 Закону України "Про Регламент Верховної Ради України", до них може бути застосована процедура, передбачена частиною другою статті 110 Закону України "Про Регламент Верховної Ради України", яка передбачає, що при розгляді альтернативних законопроектів головний комітет може рекомендувати Верховній Раді взяти за основу один із них або підготувати інший законопроект, який вноситься на розгляд Верховної Ради народними депутатами – членами цього комітету.

Пункт 1 частини першої статті 15 Закону України "Про комітети Верховної Ради України" надає Комітету право при здійсненні законопроектної функції, зокрема, розробляти з власної ініціативи проекти законів з питань, що віднесені до предметів відання, з наступним внесенням їх на розгляд Верховної Ради членами Комітету за його рішенням.

Відповідно до рішення Комітету, прийнятого 4 вересня 2023 року (протокол № 149), на розгляд Верховної Ради України було внесено доопрацьований Комітетом проект Закону України про внесення змін до Закону України про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення" щодо політично значущих осіб (реєстр. № 9269-д від 04.09.2023).

Метою законопроекту реєстр. № 9269-д є приведення у відповідність до міжнародних стандартів з питань боротьби з відмиванням коштів та фінансуванню тероризму термінології, що застосовується в Законі, та удосконалення положень ризик-орієнтованого підходу стосовно ділових відносин з політично значущими особами.

Законопроектом реєстр. № 9269-д запропоновано внести зміни до Закону, якими передбачено:

у термінах "діячі, які виконують публічні функції в міжнародних організаціях", "іноземні публічні діячі" та "національні публічні діячі", встановлених пунктами 20, 28 та 37 частини першої статті 1, виключити слова "протягом останніх трьох років";

доповнити нормою, згідно якої СПФМ повинен забезпечити належне застосування ризик-орієнтованого підходу під час обслуговування клієнтів, які є політично значущими особами, членами їх сімей та особами, пов'язаними з

політично значущими особами, з метою присвоєння обґрунтованого рівня ризику, унеможливлення безпідставної відмови від здійснення фінансових операцій та/або встановлення (продовження) ділових відносин;

конкретизувати, що у разі коли з часу припинення виконання політично значущою особою визначних публічних функцій пройшло більше дванадцяти місяців і СПФМ під час проведення належної перевірки переконається в тому, що така особа більше не несе ризику, притаманного політично значущим особам, СПФМ не вживає щодо неї, членів її сім'ї та осіб, пов'язаних із нею, заходів, визначених пунктами 2 – 4 частини чотирнадцятої статті 11 Закону.

На відміну від законопроектів **реєстр. №№ 9269 та 9269-1** у доопрацьованому законопроекті запропоновано запровадити відповідальність для СПФМ за неналежне застосування ризик-орієнтованого підходу в частині встановлення політично значущим особам, членам їх сімей, особам, пов'язаним з ними необґрунтованого рівня ризику, вжиття щодо них непропорційних заходів відповідно до категорії ризику, безпідставна відмова таким клієнтам у проведенні фінансової операції та/або встановленні (продовженні) ділових відносин.

В результаті проведення додаткових консультацій надійшли нові зауваження та пропозиції народних депутатів України членів Комітету, а тому виникла необхідність доопрацювати текст законопроекту реєстр. № 9269-д, а саме передбачити:

- обов'язок суб'єкта первинного фінансового моніторингу письмово надати клієнту, який (бенефіціарний власник якого) є політично значущою особою, членом його сім'ї та/або особою пов'язаною з політично значущою особою, у разі відмови у здійсненні фінансових операцій та/або встановленні (продовженні) ділових відносин, обґрунтовану причину такої відмови;

- обов'язок національного публічного діяча протягом виконання та дванадцяти місяців після припинення виконання ним визначних публічних функцій повідомляти суб'єкта первинного фінансового моніторингу на його запит про виконання (припинення виконання) таким національним публічним діячем визначних публічних функцій;

- припинення вжиття суб'єктом первинного фінансового моніторингу до публічно значущої особи, членів її сім'ї та осіб, пов'язаних із нею, додаткових заходів фінансового моніторингу у разі, якщо з часу припинення виконання такою особою визначних публічних функцій пройшло більше дванадцяти місяців і фінансові операції, що здійснювалися такою особою протягом цього часу, становили низький ризик, а також суб'єкт первинного фінансового моніторингу не виявить ознак, що така особа несе ризик, властивий політично значущим особам;

- запровадження Єдиного державного реєстру національних публічних діячів, який формується та ведеться спеціально уповноваженим органом у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України;

- введення умови, що стосовно клієнтів, які (кінцеві бенефіціарні власники яких) є національними публічними діячами, членами їх сімей та особами, пов'язаними із національними публічними діячами, заходи, визначені пунктами 2–4 цієї частини, можуть здійснюватися у разі включення такого національного публічного діяча до Єдиного реєстру національних публічних діячів з урахування вимог абзацу шістнадцятого цієї частини.

З огляду на зазначене та керуючись положеннями пункту 1 частини першої статті 15, частини п'ятої статті 44 Закону України "Про комітети Верховної Ради України", частини третьої статті 93, частини першої статті 100, статті 108, частини другої статті 110 Закону України "Про Регламент Верховної Ради України", Комітет вирішив:

1. Переглянути висновок Комітету від 4 вересня 2023 року (протокол № 149) до проектів законів України про внесення змін до Закону України "Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення" щодо приведення термінології у відповідність із міжнародними стандартами (реєстр. № 9269 від 03.05.2023), внесеного Кабінетом Міністрів України, та про внесення змін до Закону України "Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення" щодо ризик орієнтовного підходу при здійсненні первинного фінансового моніторингу (реєстр. № 9269-1 від 17.05.2023), внесеного народним депутатом України Дубінським О.А.

2. Внести подання про відкликання попередньо внесеного відповідно до рішення Комітету, прийнятого 4 вересня 2023 року (протокол № 149), проекту Закону України про внесення змін до Закону України про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення" щодо політично значущих осіб (реєстр. № 9269-д від 04.09.2023).

3. Підтримати редакцію доопрацьованого Комітетом проекту Закону України про внесення змін до Закону України "Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення" щодо політично значущих осіб, доручити народним депутатам України – членам Комітету, відповідно до частини другої статті 110 Закону України "Про Регламент Верховної Ради України", оформити та в установленому порядку подати на розгляд Верховної Ради України зазначений проект Закону.

4. Рекомендувати Верховній Раді України:

1) доопрацьований Комітетом проект Закону України про внесення змін до Закону України "Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення" щодо політично значущих осіб

включити до порядку денного десятої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання;

2) за результатами розгляду в першому читанні доопрацьований Комітетом проект Закону України про внесення змін до Закону України "Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення" щодо політично значущих осіб прийняти за основу.

5. Доповідачем від Комітету визначити Голову підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики – народного депутата України Василевську-Смаглюк О.М.

Голова Комітету

Д.О. Гетманцев

Вик. Боцула Т.А.
т. 255-31-01

